

בית מדרש עיון למחשבה

בנשיאות הרב יצחק לאווי

בפעם הראשונה ! שיעורי ערב לעיון ובירור סוגיות יסוד במחשבה

לשוחרי דעת הרוצים להעמיק ידיעתם בסוגיות המחשבה כסדר
העיון הרגיל בישיבות בהלכה

סדר הלימוד : לימוד סוגיות המחשבה בעיון, מן המקורות, בעיון ישיבתי

כל חודש יוקדש לעיון בסוגיא אחת

סוגיא ראשונה / חשון תשע"ט : בגדר עיקרי הדת

ינתנו מראי מקומות מפורטים, נלמד מקורות עיקריים בחבורה, ויימסרו
שיעורים מקיפים

זמן הלימוד : שלש פעמים בשבוע 8:00 – 11:00

שכר לימוד : \$100 לשבוע

לפרטים ולהצטרפות : שלחו הודעה בוואצאפ : 732-581-8680

או באימייל : kolel@ylowy.com

כולל עיון למחשבה: הקדמה ומבט כללי

נתברכה דורנו בריבוי של תורה והרבצת התורה, כאשר כל חלקי התורה נפתחים ונלמדים בעיון ובהיקף רחב. תורת רבותינו הראשונים והאחרונים הולכים ונלמדים בהיכלי הישיבות והכוללים בעיון רב וכל המחפש בהירות בחלקי התורה ילך וילמד.

עם כל זה נשאר חלל גדול בכל הנוגע לחלקי האגדה של התורה. חלקי התורה השייכים לענייני אמונה, עיקרי הדת, המחשבה והפילוסופיה של התורה, דנחים מאד וכמעט אין מי שלומד אותם בעיון היטב מן המקורות הראשונים שלהם ובהבנת הסברא וההיגיון שבהם כפי שלומדים כל חלקי התורה בישיבות.

החיסרון הזה מלבד מה שהוא פשוט חסרון לימוד חלק גדול וחשוב מחלקי התורה, אשר רבותינו הראשונים והאחרונים עמלו כה רבות ללמוד וללמד אותם ולהבהיר אותם בספריהם, הרי הוא גורם לכמה רעות אחרות.

כאשר השאלות המסתעפים מן הסוגית הללו נוגעים להרבה עניינים יסודיים שבהשקפה ואמונה, ורבים הם שמתעורר בליבם שאלות ותהיות שונות בנושאים שבאמונה, וישנה תחושה רווחת שאין את מי לשאול אותם, ורבים מהם נשברים מכל זה והולכים לחפור בארות נשברים או הולכים לרעות בשדות זרים.

והרי זה בושה גדולה לראות תלמידי חכמים שבכל ענין שנגעו בלימודם העמיקו מחשבתם ודעתם ומתעמקת מחשבתם, ואילו בעניינים שהם בציפור הנפש של היהדות הרי הבנתם בהם דומה למחשבת ילד בן חמש ומעולם לא התעמקו והגדילו יותר מכך.

לא זו אף זו, למדנו מדברי רבותינו ראשונים ואחרונים, שאין האדם יוצא ידי חובתו בעולמו עד אשר יברר לעצמו בידיעה ראויה מה חובתו בעולמו, מי הוא מי קונו למה הוא עובד אותו וכיצד הוא עובד אותו. וכי אי אפשר לאדם להשיב אל ליבו ולקיים כראוי את כל חובות הלבבות עד אשר ואם אמנם נחלקו רבותינו רבות בדרכים הראויים להעמקה זו, הרי גם דבריהם בזה סוגיא עמוקה שיש ללמוד בעיון ולא לפטור כלאחר יד.

אמרנו לנפשנו הרי לחם הרי מים הרי כל הכלים והכוחות בידינו, הרי ספרים ראשונים ואחרונים בידינו, הרי דרכי הלימוד והבנת סברא שקבלנו בישיבה בידינו. נלכה נא ונאסוף אברכים בעלי דעת שיודעים ללמוד סוגיא בעיון מן המקורות בגמרא ראשונים ואחרונים ופוסקים, ונפתח בית מדרש וסדר קבוע ללימוד הזה, נקצור את השדה הפורה הזה ונאכל את פירותיו עם חברים מקשיבים. ונייסד כולל עיון למחשבה, ויהיה כפשוטו כולל עיון, בדיוק כפי שיש כולל עיון להלכה ולגמרא יהא זה הכולל עיון למחשבה.

מה נשתנה

יש לשאול: מה נשתנה כולל זה שאתה אומר עליו ראה זה חדש הוא, והרי כמה מורים נמצאים שהם מלמדים שיעורים במחשבה, וכמה מגידי שיעורים ורבנים מפורסמים עוסקים בכך, כל אחד לפי שיטתו ודרכו.

אך כאשר התבוננו על לומדי ומלמדי החלקים השייכים למחשבה בדורנו מצאנו שאפשר לחלק אותם לכמה אופנים.

ראשונה, הם בעלי תורה ושיטה מסוימת, לדוגמא מלמדי תורת החסידות לפי דרך מסוים, או מלמדי תורת הקבלה לפי שיטה אחת, או מלמדי תורת המחשבה לפי דרך שקיבלו מרבوتיהם.

שניה, הם אנשי 'מוכיחי האמונה', העוסקים בפולמוס עם המקשים קושיות על האמונה, או עוסקים בהחזרת אנשים בתשובה, או העוסקים באפולוגטיקה כללית.

שלישית, הם אנשי אקדמיה, שומרי תורה ומצוות ושאין, העוסקים בנושאי 'מחשבת ישראל', מנקודת מבט מנותקת וזרה לאוזני הרגיל בשפת בית המדרש.

והנה אין אנחנו באים לזלזל בשום אחד מהם, ובוודאי יש מה ללמוד מכל אחד מהם, ושמע האמת ממי שאמרו. אך תחושתנו שכל אלו אינם מספיקים את הצורך שלנו.

הכת הראשונה, אע"פ שבוודאי הם רבותינו ממש, ורבים מההולכים בדרך זו פוקחים עיני עיוורים ומלמדים לבני ישראל הסתכלות עמוקה על התורה והעולם. הרי מורגש לנו אצלם חוסר גדול בשקלא וטריא רגילה בכל סוגיות, בירורי הסוגיות ממקורם, ובשיקולי השאלות והדיונים והפשטות המתחדשות בכל יום שמבקשים את ההתייחסות בנושאים אלה.

השניה, הרי הם מורגשים לנו לפעמים כאנשי שיווק מגמתיים שהמוצר שהם משווקים הוא היהדות, ואע"פ שיש בדבר זה תועלת, אינו תועלת לאנשי עיון המבקשים להבין דבר על בוריו, ושאין נבהלים מצריך עיון כפי שאינם נבהלים מכך בכל סוגיא עיונית.

השלישית, אע"פ שהם מעלים חידושים נחוצים ומבררים דברים חשובים, הרי החיסרון שבדבריהם מורגש למי שהתחנך בבית המדרש הישן.

אנו אין אנו מחפשים להתחנך בהבנת דרך מסוימת כלשהו, ולא להתחייב להשיב תשובה לכל שאלה שישאלו השטן ואומות העולם, גם אין אנו מאנשי חכמת ישראל העוסקים בכל הדברים הללו מבחוץ. מבקשים אנחנו פשוט ללמוד ולברר את הסוגיות הללו ממקורם, לשאת ולתת בשאלות הגדולות שהם מעוררים, ולשים לב לשאלות ופשטות המתחדשות בכל יום אשר יקדמו את הבנותינו בסוגיות הללו כדי שנהיה בהם תלמידי חכמים ולא עמי הארצים.

סדר הלימוד

הכלל העיקרי מנחה אותנו יהיה פשוט, נלמד את הסוגיות של המחשבה בעיון באותו אופן שבו לומדים את שאר חלקי התורה בעיון. ונפרט את הסדר המתוכנן.

- **נייחד כל חודש ללימוד סוגיה אחת מסוגיות המחשבה (דרך משל אמונה מול חקירה, ידיעה ובחירה, תשובה, תורת העיקרים, תורת הגמול, תורת ההשגחה, וכן הלאה). לעת עתה לקחנו לעצמינו את סדר העיקרים שהציב הרמב"ם, ונתחיל בחודש הראשון לעיין בתורת העיקרים באופן כללי, ומאז על הסדר. הסדר הזה ישתנה לפי רצון החבורה.**
- נתחיל מלימוד המקורות העיקריים במקרא ובדברי חז"ל, בדברי גאונים ראשונים ואחרונים, מקובלים בעלי מוסר ומחברי זמננו. נחלק מראי מקומות עיקריים לידיעת הסוגיה תוך ציון איזה מהם עיקריים ואותם ילמד כל אחד בזמנו הפנוי או בחברותא.
- כל יום נתחיל בקריאת קטעים נבחרים בחבורה ודון אודות השאלות העיקריות שהם מעלים, בחבורה או בחברותא.
- יימסרו שיעורים כלליים הנותנים מבט רחב ומקיף על הסוגיה, תוך העלאת מהלכים חדשים הסברי המחלוקות ובירורי השיטות.
- יותן הזדמנות לכל החברים למסור חבורות ובו יעלו מהגיונותיהם וחידושים בנושאים הנלמדים.

הלימוד בכולל שלנו יקנה לך:

- מבט רחב על הבעיות המעסיקות את הוגי האמונה מן העת אשר החל האדם לחשוב ועד ימינו, תוך הדגשת השאלות הרלבנטיות לבני זמננו ואופני המחשבה עליהם.
- ידיעה בספרים וסופרים ושיטות העיקריים של עולם אמונות ודעות היהודי, תוכלו לדעת בכל נושא באיזה ספר יש להסתכל ולפי איזה שיטה יש להתבונן בה. תדעו מה אומרים המקובלים על שאלה מסוימת ומה אומרים הפילוסופים ומה נראה מדברי חז"ל ומה מפשוטו של מקרא, וכמה שיטות יש בכל ענין.
- יכולת לשאת ולתן בסוגיות אמונות ודעות מתוך הכרה רחבה בדרך עיונית, ולדמות מילתא למילתא בשאלות המתחדשות בכל יום.

מה אנחנו מאמינים

בדרך הלימוד שלנו לא נקבע את המטרה סביב החץ מראש, אין לנו דוגמה אותה אנחנו מנסים להנחיל דוגמת מלמדי שיטת החסידות או הקבלה או . האמונה הקבועה שלנו הוא שיש לגשת ללימוד העניין בכובד ראש וללמוד אותה בעיון בדיוק כמו שלומדים כל סוגיה בגמרא. אנחנו רוצים להבין למה אמר הרמב"ן ככה והרמב"ם ככה והזהר ככה, ולסדר בדעתנו את כל השיטות בבירור גמור. ומה הם השאלות המניעות את כולם.

אנחנו מאמינים:

- שסוגיות אמונה ודעת צריכים עיון עמוק היטב לא פחות מכל סוגיות ההלכה.
- שהבנה אמיתית של סוגיות אמונות ודעות צריכה פתיחות לכל שאלה וכל נקודת מבט.
- שאין טעם להתעמק בידיעת דרך אחת בלבד אלא צריך ללמוד את כל השיטות.
- שצריך ללמוד סוגיות אלו מן המקורות הראשונים שלהם בדברי חז"ל והראשונים.
- שבירורי השיטות והבנת מהלך כל אחד לשיטתו עדיפה מבחירת שיטה אחת, ואלו ואלו דברי אלוהים חיים.
- שהתעמקות בנושאים הללו הוא הדרך היחידה להיות יהודי ואדם בוגר המכיר את עולמו ואת קונו.